

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719202624
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3719202624.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľov 1/ Mgr. X. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom bytom T. XXXX, 2/ Mgr. Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom bytom T. XXXX, 3/ Ing. Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. 7, 4/ M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, všetci právne zastúpení JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1 a otca navrhovateľov 1/ až 4/ R. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XX, t. č. ÚVTOS, Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 941/10, právne zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Jankoviechovou, so sídlom Považská Bystrica, M. R. Štefánika 157/45, o návrhu na zaplatenie zameškaného výživného, na odvolanie navrhovateľov 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 23. januára 2020, č. k. 13Pc/16/2019-31, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zamietol návrh navrhovateľov 1/ až 4/ a výrokom II. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že navrhovatelia 1/ až 4/ sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 19.09.2019 domáhali zaplatenia zameškaného výživného od ich otca, a to tak, že otec je povinný zaplatiť zameškané výživné navrhovateľke 1/ od septembra 2006 do konca mája 2009 vo výške 775,20 eur, navrhovateľke 2/ od septembra 2006 do konca januára 2010 vo výške 977,22 eur, navrhovateľovi 3/ od septembra 2006 do konca októbra 2016 vo výške 2.350,02 eur a navrhovateľovi 4/ od septembra 2006 do konca októbra 2016 vo výške 2.350,02 eur a zároveň žiadali náhradu trov konania. Vo svojom návrhu uviedli, že na základe rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T/136/2017-295 zo dňa 04.06.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.06.2018, bol ich otec uznaný vinným, že hoci bol ako otec navrhovateľov 1/ až 4/ povinný podľa zákona o rodine prispievať na výživu každého zo štyroch detí výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, pričom táto suma bola vyriešená v rámci predbežnej otázky orgánom činným v trestnom konaní vzhľadom na osobné a majetkové pomery obvineného, na počet jeho vyživovacích povinností a vek oprávnených osôb, ktoré výživné mal posielat' do rúk matky navrhovateľov, túto povinnosť si neplnil takmer vôbec. Otec navrhovateľov 1/ až 4/ vo svojom vyjadrení uviedol, že žiada, aby súd návrh navrhovateľov 1/ až 4/ v celom rozsahu zamietol ako právne nedôvodný.

2. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1 a § 77 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh navrhovateľov 1/ až 4/ je nedôvodný v celom rozsahu. Navrhovatelia 1/ až 4/ žiadali priznať zameškané výživné za obdobie rokov v rozmedzí od 2006 do 2016. Súd mal z listinných dôkazov preukázané, že ani jeden

z navrhovateľov nemal v období, za ktoré žiadal zameškané výživné, toto výživné súdom určené t. j. ani jeden z navrhovateľov 1/ až 4/ nemal k dispozícii exekučný titul. Podľa názoru súdu, vzhľadom na to, že neexistuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie (exekučný titul), súd nemôže rozhodovať o zameškanom výživnom, keďže sú navrhovatelia 1/ až 4/ už plnoletí t. j. tento exekučný titul si nemôžu dodatočne „zaobstarat“. Skutočnosť, že bol vydaný trestný rozsudok, kde bol otec navrhovateľov 1/ až 4/ uznaný vinným za neuhradenie výživného na tom nič nemení, pretože v trestnej veci sa rozhodovalo o vine pre trestný čin zanedbania povinnej výživy, teda nejde o rozhodnutie o určení výživného. O zameškanom výživnom sa spravidla rozhoduje vtedy, keď napr. matka žiada určiť na maloleté dieťa výživné a spolu s ním aj zameškané výživné. Súd je oprávnený (za výnimočných okolností) priznať podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine výživné aj spätne, a to najdlhšie na dobu troch rokov spätne od začatia konania. Pre úplnosť - matka navrhovateľov 1/ až 4/, čo vyplýva aj z trestného spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/136/2017 o určení výživného na v tom čase maloleté deti (teraz navrhovateľov 1/ až 4/) nepožiadala a na dotaz pri vypočutí políciou ani neuviedla dôvod. Keby súd posudzoval návrh ako určenie výživného, vzhľadom na to, že všetci navrhovatelia sú plnoletí, tak súd by mohol priznať výživné len od podania návrhu na jeho určenie podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine a nie spätne výživné t. j. návrh by bol opäť nedôvodný. Súd poukázal aj na to, že síce otec bol uznaný vinným za neplnenie si vyživovacej povinnosti, no na žalovanie zameškaného výživného (keďže sú navrhovatelia 1/ až 4/ plnoletí v čase podania návrhu a výživné nikdy nebolo právoplatne určené) je už neskoro. Ak by súd vyhovel návrhu, tak by v podstate podporil uplatňovanie si zákonných nárokov účelovo a nie včas. Matka mohla kedykoľvek požiadať súd o určenie výživného a s tým spojeného aj zameškaného výživného, keď boli navrhovatelia 1/ až 4/ ešte neploletí. Ak by súd návrhu vyhovel, tak by vyslovil, že navrhovateľ, ktorý má teraz napr. 50 rokov si môže požiadať o určenie výživného a zameškaného výživného spätne za čas, kedy ešte nebol plnoletý (napr. mal 5 rokov), pričom v čase neploletosti túto povinnosť jeho zákonný zástupca zanedbal - čo je z pohľadu súdu neakceptovateľné. Vzhľadom na to, že súd zamietol návrh z vyššie uvedených dôvodov námietkou premlčania sa ani nezaoberal, pretože sa to súdu javilo ako irelevantné. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a stanovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie navrhovatelia 1/ až 4/. Uviedli, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností podľa § 365 ods. 1 CSP písm. e), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 365 ods. 1 CSP písm. f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 CSP písm. g). Navrhovatelia 1/ až 4/ v konaní navrhli vypočúť ich matku Y. C. s tým, že súd odmietol tento dôkaz vykonať a návrh zamietol. Súd prvej inštancie zaujal nesprávny právny názor, keď vec posudzoval podľa ustanovení Zákona o rodine, keď matka navrhovateľov 1/ až 4/ neuplatnila výživné na súde, ktoré mohlo byť judikované. Uvedený právny názor súdu prvej inštancie považujú navrhovatelia 1/ až 4/ za mylný z dôvodu, že vo výroku rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T/136/2017-295 zo dňa 04.06. 2018 obžalovaný Juraj Richtárik prijal ustálenú vinu a vzdal sa práva odvolania. Tento rozsudok ustálil porušenie právnej povinnosti R. C., že hoci mal zákonom uloženú povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí (navrhovateľov 1/ až 4/) a to vo výške 30 % zo sumy životného minima, pričom túto otázku si súd vyriešil, ako predbežnú podľa § 7 ods. 1 Trestného poriadku a takto ustálil, že v dôsledku porušenia povinnosti vyživovať vznikla navrhovateľom 1/ až 4/ škoda. Súd vyhotovil zjednodušený rozsudok, keďže všetky oprávnené osoby sa práva na odvolanie vzdali. Súd v občiansko-súdnom konaní je viazaný podľa § 193 CSP rozhodnutím súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal, čiže v danej veci súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle tohto rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T/136/2017-295, ktorý ustálil porušenie právnych povinností platiť výživné, ustálil obdobie, za ktoré mal platiť odsúdený otec výživné a aj jeho výšku. Preto navrhovatelia 1/ až 4/ ako poškodení v dôsledku protiprávneho porušenia povinnosti otca navrhovateľov 1/ až 4/, ktoré dosiahlo intenzitu trestnej činnosti sa domáhajú náhrady uvedenej majetkovej ujmy, ktorú spôsobil ich otec a, ktoré výživné za neho v danom období nahrádzala matka navrhovateľov 1/ až 4/. Na základe vyššie uvedeného navrhovatelia 1/ až 4/ navrhli, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie a zároveň priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril otec navrhovateľov 1/ až 4/ a uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou a dôvodmi súdu prvej inštancie, ktoré sa týkajú odôvodnenia zamietnutia návrhu, nakoľko súd prvej inštancie správne právne posúdil daný prípad a taktiež na základe

vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam vychádzajúc najmä z ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keď mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že návrh navrhovateľov 1/ až 4/ je v celom rozsahu právne nedôvodný, nakoľko ani jeden z navrhovateľov 1/ až 4/ nemal v období, za ktoré žiadali priznať zameškané výživné, toto súdom určené, t.j. ani jeden nemal k dispozícii exekučný titul a keďže neexistuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, súd nemôže rozhodovať o zameškanom výživnom. Už v rámci konania na súde prvej inštancie otec navrhovateľov 1/ až 4/ poukazoval na to, že na daný prípad je nevyhnutné aplikovať ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa právo na výživné nepremičuje. Avšak v zmysle ustanovenia § 77 ods. 2 Zákona o rodine sa práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona premlčujú. V zmysle tejto úpravy sa teda oprávnená osoba môže bez časového obmedzenia po vzniku vyživovacej povinnosti domáhať výživného a povinný nemôže odvrátiť tento nárok tým, že uplynula zákonná lehota od času, kedy sa právo mohlo uplatniť po prvýkrát. Korekciou z právneho hľadiska je potom druhá veta tohto ustanovenia, ktorá sa síce netýka nepremičateľnosti práva na výživné, umožňuje však v súdnom konaní priznať výživné len odo dňa začatia súdneho konania. Zmyslom tejto úpravy je, aby si oprávnené osoby uplatňovali svoje zákonné nároky včas a nepoužívali ich účelovo. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol aj súd prvej inštancie, keď vo svojom odôvodnení poukázal na to, že je nepochybné, že otec navrhovateľov 1/ až 4/ bol uznaný vinným za neplnenie vyživovacej povinnosti, no na domáhanie sa zaplata zameškaného výživného je neskoro, keďže navrhovatelia 1/ až 4/ sú v čase podania návrhu plnoletí a výživné nebolo nikdy právoplatne určené. Otec navrhovateľov 1/ až 4/ navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP a zaviazal navrhovateľov 1/ až 4/ na náhradu odvolacích trov konania v rozsahu 100%, a to aj s ohľadom na majetkové pomery a veľmi zlú sociálnu situáciu (invalidný dôchodca) v zmysle ust. § 55 CMP.

5. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote, má predpísané náležitosti, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a 66 CMP, prihliadnuc na prípadné vady konania podľa § 67 CMP a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

6. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností majúcich pôvod v obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na konkrétnych ustanoveniach právnych predpisov, skutkovo odôvodnil z konkrétnych zistení, ktoré majú pôvod v dostatočne vykonanom dokazovaní za jeho správneho vyhodnotenia v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na neho odkazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

7. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

8. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine, práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

10. V prejednáwanej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovatelia 1/ až 4/ žiadali priznať zameškané výživné v rozmedzí rokov od 2006 do 2016 z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T/136/2017-295 zo dňa 04.06.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.06.2018, bol otec navrhovateľov 1/ až 4/ uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona. V uvedenom rozsudku súd tiež ustálil, že navrhovateľke 1/ otec neuhradil za obdobie od septembra 2006 do mája 2009 výživné vo výške 775,20 eur, navrhovateľke 2/ otec neuhradil za obdobie od septembra 2006 do januára 2010 výživné vo výške 977,22 eur, navrhovateľovi 3/ otec neuhradil za obdobie od septembra 2006 do októbra 2016 výživné vo výške 2.350,02 eur a navrhovateľovi 4/ otec neuhradil za obdobie od septembra 2006 do októbra 2016 výživné vo výške 2.350,02 eur. Súd mal z listinných dôkazov za preukázané, že navrhovatelia nedisponovali súdnym rozhodnutím o určení výživného za obdobie v rozmedzí rokov od 2006 do 2016,

za ktoré sa domáhali zaplattenia zameškaného výživného. Z dôvodu neexistencie exekučného titulu súd prvej inštancie návrh na zaplattenie zameškaného výživného zamietol.

11. Súd je v civilnom konaní vždy viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin. Súd je viazaný iba výrokom trestného rozsudku, nie jeho odôvodnením. Z výroku o vine potom treba vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu i skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a. Rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin alebo prečin a kto ho spáchal, je teda daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného činu alebo prečinu zároveň okolnosťami významnými pre rozhodnutie o náhrade škody. Rozhodnutie o tom, že bol spáchaný dokonaný trestný čin, vždy neznamená len konštatovanie zavineného protiprávneho konania určitého páchatel'a, ale aj záver o narušení chránených spoločenských vzťahov a o vzniku určitej ujmy, ktorú v prípade niektorých trestných činov predstavuje škoda na majetku, prípadne nemajetková ujma, ktorej odškodnenie právne predpisy pripúšťajú (napr. pri ublížení na zdraví), ako aj záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a uvedenou ujmu. Rozhodnutie o spáchaní trestného činu nemožno teda vždy stotožňovať len so záverom o protiprávnom konaní (viď R 22/1979).

12. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď navrhovateľom 1/ až 4 zamietol návrh na zaplattenie zameškaného výživného. Predovšetkým je potrebné poukázať na skutočnosť, že v rozmedzí rokov od 2006 do 2016, za ktoré navrhovatelia 1/ až 4/ žiadali zaplattenie zameškaného výživného, nemal k dispozícii ani jeden z navrhovateľov 1/ až 4/ právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu, resp. súdom určené výživné, na základe ktorého by mohol súd prvej inštancie rozhodovať o návrhu na zaplattenie zameškaného výživného. I z tohto dôvodu odvolacie námietky navrhovateľov 1/ až 4/, že súd prvej inštancie zaujal nesprávny právny názor, keď matka navrhovateľov 1/ až 4/ nepodala na súd návrh na určenie výživného ako i viazanosť súdu v zmysle ust. § 193 CSP trestným rozsudkom s tým, že bol spáchaný trestný čin a ustálený nedoplatok na výživnom, boli nedôvodné. Aj napriek skutočnosti, že otec navrhovateľov 1/ až 4/ bol rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 1T/136/2017-295 zo dňa 04.06.2018 uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy a zároveň bolo ustálené obdobie a výška výživného, ktoré otec neuhradil navrhovateľom 1/ až 4/, predmetným rozhodnutím nebol súd prvej inštancie viazaný v časti nedoplatku na výživnom, nakoľko nejde o právoplatné rozhodnutie súdu o určení výživného, ktoré by predstavovalo exekučný titul. Navrhovatelia 1/ až 4/ sa domáhajú náhrady majetkovej ujmy, ako škody spôsobenej spáchaním trestného činu zo strany ich otca. V zmysle ustanovenia § 193 CSP súd je viazaný výrokom trestného rozhodnutia, ale nie jeho odôvodnením. Pokiaľ je v odsudzujúcom trestnom rozsudku uvedená výška škody ako kvalifikačný moment, aj keď je vo výroku rozsudku škoda presne vyčíslená, súdy v civilnom konaní sa touto časťou výroku trestného rozsudku zvyčajne necítia byť viazané. Túto úvahu treba považovať za správnu, pretože nie je v rozpore s požiadavkou vyjadrenou v ustanovení § 193 CSP. To znamená, že súd v civilnom konaní nie je viazaný v zmysle § 193 CSP, pokiaľ ide o výšku škody. Nebolo by síce správne nevziať do úvahy závery a zistenia urobené v tomto smere v trestnom konaní, avšak v civilnom konaní musia byť podľa potreby vykonané ďalšie dôkazy na zistenie skutočného stavu veci. Avšak v uvedenom prípade dlh otca navrhovateľov 1/ až 4/ (páchatel'a) spočívajúci v nezaplattenom výživnom nie je dlhom zo škody spôsobenej trestným činom, ale dlhom z nesplnenia zákonnej povinnosti.

13. V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, všeobecnú právnu úpravu premlčania obsahuje ustanovenie § 100 a nasl. OZ. Táto sa podporne (s ohľadom na ust. § 110 Zákona o rodine) použije aj pre majetkové práva vyplývajúce zo Zákona o rodine. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho a práv z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách účtov, pokiaľ vkladový vzťah trvá. Vôbec sa teda nepremičujú práva osobné alebo osobnostné. Právo na výživné má charakter tak osobný, ako aj majetkový. Osobná zložka je nepremičateľná, preto zákon v ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine explicitne ustanovuje, že právo na výživné sa nepremičuje. Majetková zložka však spôsobuje, že sa premlčujú jednotlivé splátky výživného ako forma plnenia vyživovacej povinnosti.

14. Od práva na výživné treba odlišovať právo na jednotlivé splátky výživného (opakujúce sa plnenia), ktoré sa premlčujú podľa ust. § 77 ods. 2 Zákona o rodine. Ak už boli ako splatné do právoplatnosti priznané súdnym rozhodnutím, potom v dobe 10 rokov od právoplatnosti, inak je premlčacia doba trojročná. To platí pre výživné podľa ust. § 110 ods. 3 OZ, ktorý chápe výživné ako opakujúce sa plnenie. V tomto ustanovení sa rozlišuje, či ide o opakujúce sa plnenie priznané do právoplatnosti rozhodnutia súdu, alebo na čas po právoplatnosti rozhodnutia súdu. Tie, ktoré nadobudnú splatnosť

do právoplatnosti rozhodnutia súdu (to znamená napríklad zročné výživné, o ktorom rozhodoval súd v rozsudku alebo výživné za čas od doručenia rozhodnutia do jeho právoplatnosti, ak povinný nerešpektoval predbežnú vykonateľnosť rozsudku), sa premlčujú v 10-ročnej lehote, ktorá plynie od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým boli priznané. Premlčacia doba pre splátky výživného, ktoré nadobudnú splatnosť po právoplatnosti rozsudku súdu, sa už premlčuje v 3-ročnej lehote, ktorá každej jednotlivkej splátke plynie od 1. dňa omeškania s plnením.

15. V zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine v prípade, ak súd uzná, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, môže maloletému oprávnenému priznať výživné späťne aj tri roky predom podania návrhu. Ide o výnimku z ust. § 77 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine, ktorá striktné pre plnoletého oprávneného zabezpečuje právo na výživné najskôr odo dňa podania návrhu. Plnoletý oprávnený dokonca nemôže ani žiadať, aby mu bolo priznané výživné skôr len o pár dní, napríklad k 1. dňu kalendárneho mesiaca, v ktorom bol návrh podaný. Dôvody hodné osobitného zreteľa musí navrhovateľ súdu preukázať. Mohla by medzi ne patriť objektívna nemožnosť podať návrh proti povinnému napríklad preto, že navrhovateľ netušil, kde žije alebo z dôvodu zlého zdravotného stavu sa navrhovateľ nemohol venovať takémuto konaniu. Aj rozhodnutie o tom, prečo súd použil túto výnimku, je povinný odôvodniť v rozsudku.

16. Zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre späťne priznanie výživného vyplýva okrem iného zo snahy o zamedzenie špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Sprísňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t. j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj späťne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 99/2018 zo dňa 28.03.2018).

17. Odvolací súd ma za potrebné dodať, že v rozhodnom období v rokoch od 2006 do 2016, za ktoré navrhovatelia 1/ až 4/ požadujú zaplatenie zameškaného výživného, matka navrhovateľov 1/ až 4/ ako oprávnená osoba nepodala návrh na súd o určenie výživného, pričom tak mohla uskutočniť kedykoľvek do dovŕšenia plnoletosti navrhovateľov 1/ až 4/ a s tým spojiť i uplatnenie nároku na zameškané výživné, pričom podľa § 77 ods. 1 Zákone o rodine súd je oprávnený priznať maloletému späťne výživné, a to najdlhšie na dobu troch rokov späťne od začatia konania. Ak by navrhovatelia 1/ až 4/ podali na súd návrh na určenie výživného, súd by rovnako postupoval a návrh taktiež zamietol, keďže právo na výživné plnoletému oprávnenému môže súd priznať najskôr odo dňa začatia súdneho konania a nie späťne, čo vyplýva i z vyššie uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu.

18. Rovnako neobstojí ani námietka navrhovateľov 1/ až 4/, že súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz navrhnutý navrhovateľmi 1/ až 4/, a to vylúch ich matky. Odvolací súd nezistil žiadne pochybenie na strane súdu prvej inštancie, keď nevykonal dôkaz vylúchom matky navrhovateľov 1/ až 4/, nakoľko bez ohľadu na to, aké skutočnosti by uviedla matka navrhovateľov 1/ až 4/, tieto by boli irelevantné, neprivedli by pre navrhovateľov 1/ až 4/ priaznivejšie rozhodnutie a nemali by vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, a to i s poukazom na vyššie uvedené dôvody.

19. Preto odvolací súd nezistil, že by tu boli dôvody na zmenu, prípadne zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie, stotožnil sa s vecne správnym a vyčerpávajúcim odôvodnením súdu prvej inštancie a preto ho v konečnom dôsledku v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože neboli zistené dôvody na aplikácie výnimky v zmysle § 55 CMP.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovoľaťel domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).